

XXXIII. tečaj.

V Kamniku, avgust 1916.

8. zvezek.

Vnebovzeti Kraljici.

Šla si h Gospodu v jasne višave,
šla si v kraljestvo blažene slave,
Mati Marija, naša Gospa! —

Vékomaj v Bógu — srečna Devica ...
Roža veseljstva, jasna Kraljica,
zdrava Marija, naša Gospa!

Slave smo tvoje sêrčno veseli,
radi bi v raju združeni peli:
„zdrava Marija, naša Gospa!“ —

Prosi, Premila, svojega Sina:
duše naj dvigne križ, bolečina
h tebi, Marija, naša Gospa! ...

P. E. B.

Pobožnosti v velikem serpanu ali avgustu.

Ko so vpeljali v katoliški cerkvi pobožnost h presvetemu Jezusovemu Sercu, je bilo dostojno, da so začeli opravljati razne pobožnosti tudi na čast prečistemu Sercu Marijinemu. Papež Klemen IX. je dovolil, da so smeli verni javno častiti brezmadežno Serce Marijino; papež Benedikt XIV. je poterdil bratovščino presvetega Serca Marijinega in papež Pij VII. je dovolil praznik z molitvami in sv. mašo v čast prečistega Serca Marijinega leta 1805.; papež Pij IX. je poterdil ta praznik z novimi molitvami in sv. mašo za nekatere kraje. V nekaterih krajih obhajajo ta praznik tretjo nedeljo po binkoštih; drugod pa nedeljo po osmini praznika Marijinega vnebovzetja.

Pobožne duše posvetijo mesec avgust v čast Marijinega brezmadežnega Serca; papež Pij X. je podelil 300 dni odpustka za vsaki dan in popolni odpustek enkrat v mesecu. (13. marc. 1913).

Dne 2. avgusta je porcijunkula, popolni odpustek, kterega se moreš tolikokrat vdeležiti, kolikerkrat obiščeš kako cerkev, katera ima ta odpustek, — od poldne pervega avgusta, ves popoldan, celo noč in še drugega avgusta ves dan do polnoči — ter v cerkvi moliš (bodisi kleče, stojé, sedé ali grede) po papeževem namenu kaker za druge popolne odpustke: to je vsaj 5 očenašev, 5 zdravamarij in 5 slava Očetu. Te odpustke lahko podariš vernim dušam v vicah. Primerna knjižica za odpustek je „Porcijunkula“, ki jo prodaja tretji red v Novem mestu. Za ta odpustek zahteva sv. cerkev sveto spoved (ketero že 30. julija lahko opraviš, tjedenska, štirinajstdanska tudi velja za te odpustke); sveto obhajilo lahko prejmeš v vsaki cerkvi pervega ali pa drugega avgusta.

Letos je deveto nedeljo po binkoštih (dne 13. avg.) začetek petnedeljske pobožnosti v čast petih ran sv. Frančiška Serafinskega s popolnim odpustkom. Za to pobožnost primerna knjižica je „Pet nedelj posvečenih petim ranam sv. Frančiška“ (založil in prodaja tretji red v Novem mestu).

Dne 6. avgusta začetek devetdnevnic v čast Marije vnebovzete.

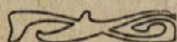
15. avgusta vnebovzetje bl. Device Marije, krona v versti praznikov naše ljube Gospe, ves. odveza, pop. odpustek.

22. avgusta obhajajo frančiškani praznik Marijinega sedmega veselja* ali praznik frančiškanskega rožnega venca; in je zato ta dan v frančiškanskih cerkvah popolni odpustek za vse verne, za tretjerednike pa vesoljna odveza.

25. avgusta ima godovni dan sv. Ludovik IX., francoski kralj in patron tretjerednikov; zato naj se mu zlasti tretjeredniki očetje in gospodarji priporočajo ta mesec.

30. avgusta je začetek devetdnevnice za praznik Marijinega rojstva.

P. A. F.

Avstrijski vojaki – romarji v Jeruzalemu.

Nepozaben bo gotovo ostal 8. dan letošnjega majnika prebivavcem mesta Jeruzalema. Ta dan je bil napovedan prihod 400 avstrijskih vojakov, ki jim je njihovo višje vojno poveljstvo dalo štiri dni časa za romanje v sveto mesto in za obisk tamošnjih svetišč.

Ob 8. uri v jutru omenjenega dne prikoraka en cel polk turških vojakov iz Jeruzalema in se postavi v red ob cesti, ki vodi preko planjave Refajim od Betlehema gori proti Jeruzalemu. Po tej cesti so imeli priti napovedani avstrijski vojaki. In res, kmalu jih zagledajo Jeruzalemčani čvrsto korakati po refajimski planjavi, ki je pred mnogo stoletji videla izraeljske boje s Filistejci, videla pasti Golijata pod pračo pastirčka Davida. Denes seveda ne buče bojni rogovi Izraelcev in Filistejcev, ampak se čuje na tej svetopisemski zemlji vesela koračnica avstrijske vo-

* Pervo veselje, katero je Marija občutila, ko je Jezusa od sv. Duha spočela; drugo veselje, ko je obiskala svojo teto sv. Elizabeto; tretje veselje, ko je Jezusa rodila; četrto veselje, ko so trije modri ali sv. trije kralji Jezuščka molili; peto, ko je Jezusa v tempeljnu našla; šesto, ko se ji je Jezus po svojem vstajenju prikazal in sedmo veselje, ko je bila v nebo vzeta in kronana za kraljico nebes in zemlje. Tretjeredniki imajo popolni odpustek, kolikerkrat molijo ta rožni venec.

jaške godbe, vmes pa se razlegajo navdušeni pozdravi jeruzalemskih prebivavcev. Avstrijska četa prihaja denes na vse zgodaj preko Betlehema, tam od Hebrona, dobrih 7 ur hoda, kjer je bila v bližini Abrahamovega in Sarinega groba prenočila.

Četa se postavi nasproti turškemu polku; turška vojaška godba zaigra avstrijsko cesarsko himno, nato pa pregleda našo četo Džemalj paša, turški najvišji poveljnik palestinskih bojnih čet, dá si predstaviti častnike in pozdravi vojake.

Mej tem pa čaka in stermi jeruzalemsko ljudstvo, mej njimi prav posebno člani avstrijske in nemške kolonije nesterpno čakajo konca službenega vojaškega pregledovanja, na kar pohite s cvetličnimi šopki in venci, da bi odlikovali in okrasili naše vojake.

Tako okrašena se avstrijska četa vredi v sredo turškega polka, da mej zvoki turške in svoje lastne vojaške godbe ž njim vred vkoraka v bližnje jeruzalemsko mesto. Ob straneh gredo lepo v redu, z avstrijsko-ogerskimi, nemškimi in turškimi zastavicami v roki, oddelki učencev nemških, judovskih in turških šolj. To vam je bilo veselje in navdušenje!

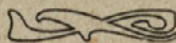
Mimo jafskih vrat je korakalo vojaštvo po jafski cesti gori na Gareb, kjer stoji slovenskim romarjem znano nekedanje francosko gostišče, sedaj turška vojašnica, in todi mimo v dolino k nemškemu gostišču sv. Pavla, kjer je dobila polovica avstrijskega vojaštva prenočišče, druga polovica pa je šla dalje skozi damaskova vrata v domače avstrijsko gostišče. Vsa četa je dobivala menažo v Sv. Pavla gostišču, kjer so bile na dvorišču postavljene znane vozne vojne kuhinje.

Zelo vspodbudno so naši vojaki obiskali sv. kraje v Jeruzalemu, dobili priliko za sv. spoved in prejeli skupno sv. obhajilo.

Gotovo prištevajo ti naši vojaški romarji tiste tri, štiri dni svetega miru in duhovne zbranosti na kraju našega odrešenja mej najlepše spomine svojega viharnega bojnega življenja: v sv. veri na novo vterjeni gredo novim bojem in zopetnim zmagam naproti. —

Potoma nazaj so potem počastili tudi kraj rojstva Gospodovega v Betlehemu. Po isti poti so se preko Hebrona vrnili v Bersabo, odkoder so bili prišli. Bersaba je iz svetopisemskih zgodeb znani kraj bivanja in smerti očaka Abrahama in njegovega sina Izaka.

P. J. K.

Priročna knjiga sv. Leonarda Portomavriškega.

P. A. F.

§ 8.

Kako se treba vesti pri razvedrilu.

Vedno napet lok lahko počí; zato je v redovih po skupnem obeđu dovoljeno kratko razvedrilo. Psaljmist pravi: „Veselite se v Gospodu, in radujte se, pravični,“ (ps. 31, 11.); hoče reči, da se nekoliko razvedri in razveseljuj, toda v Gospodu. Neprenehoma misli na svojega dobrega Boga, ki biva povsod in te povsod gleda. Tvoje razvedrilo bo pa v vsem duhovno, ako bo imelo tri pogoje, namreč zmernost, pravičnost in pobožnost; zmernost z ozirom na tebe, pravičnost glede bližnjega in pobožnost glede Boga.

Pervi pogoj je zmernost. Čas razvedrila mora biti omejen in ne predolg. „O to je brez greha“; nič ne de, kar je preveč, je pogrešek. Vprašaj zdravnika, če je dobro se prenajesti jedi, tudi ako so zdrave in odgovoril ti bo, da ne; ke bi bila pri preobilnih pojedinah samo zdravih jedí, in bi jih nezmerno vživala, bi ti vender škodovale in bi obolela, dasiravno bi bile zdrave. Ravno to velja tudi o razvedrilu; naj bo še tako dovoljeno, se vender ne smeš zato zabavati tisti čas, keterega pokorščina ne dovoljuje, in ko preteče ura določenega razvedrila, moraš molčati in iti v svojo sobo ali pa na svoj opravek.

Tukaj glej, kako napačno ravnaajo tiste redovnice, ki se po pretekli uri razvedrila z neketerimi bolj zaupljivimi zaprejo v sobo ali pa še podajo na najbolj oddaljen kraj v samostanu in se še nadalje pogovarjajo. S tem pa niso še zadovoljne; ločene od tovarišic in željne vedno žlobudrati, gredo k oknu, k vratom in iščejo osebo, s katero bi se pogovarjale, da bi čas potekel. To ni samostanska tolažba, temuč satanova razvada. Ti si domnevaš, da je najmanjše zlo, katero moreš storiti to, ako hodiš iz sobe v sobo in k vsakemu oknu, da bi našla osebo in se ž njo pogovarjala; in vender je v resnici tvoja največa napaka in dušni strup. Nesrečnica, prosi Boga razsvitljenja, da boš spoznala, kako nesrečna si, ko zapravljaš velik zaklad časa, zaklad, ki se ne da

ceniti, zaklad, keterega ti daje Bog samo zato, da bi objokovala svoje grehe in si zagotovila večnost. In to tem bolj, ker si zapravljenega časa ne moreš nigdar več pridobiti. Uči se čas dostojno ceniti od tistega, ki ga več ne more imeti.

Neka redovnica, kakeršna ti, je vmirala; mej zdihovanjem in ihtenjem pa ni drugih besed izgovarjala kaker samo te: „Oh, če bi mi hotel dati Bog nekoliko časa, hotela bi postati sveta in zgled samostanu.“ Jokaša se je, pa jokala zastonj. Uči se tudi od svetnikov, ki ti, človeško rečeno, zavidajo, ker imaš še čas; in ako bi ga oni mogli imeti, o kako dobro bi ga rabili v čast božjo. Uči se tudi od hudih duhov in vseh pogubljenih, ki drugzega ne želijo kaker časa, in zato peklensko tulijo: „O, da bi nam dali eno uro časa, eno uro časa.“ Ti pa zapravljáš ne samo ure, temuč tudi dneve, mesece in leta. O neznosna nespamet!

Drugi pogoj je pravičnost. Zoper pravičnost grešijo tiste redovnice, ki rabijo pri razvedrilu svoj jezik za meč in ranijo ž njim svoje sestre, ko obrekujejo svojo predstojnico, se šalijo iz svojih tovarišic in zasmehujejo celo spovednike, prelate, in pridigarje; na kratko, poslužujejo se svojega mermrajočega jezika, da jemljejo bližnjemu njegovo dobro ime, svojo vest pa obtežujejo. O kaka peklenska zabava! Sestra Julijana Goncaga, prej avstrijska nadvojvodinja, je mej drugim svojim redovnicam strogo prepovedala govoriti o pogreških bližnjega. Sveta Marija Magdalena Paciška je ostro kaznovala tiste novinke, ki so se pregrešile v tej reči. Bog te varuj, da bi začela govoriti besede, ki bi mogle vzbujati v sercu poslušajočih brezbožne misli, premalo spoštovanje do predstojnikov in nezaupnost do spovednikov. Sveta Katarina Bolonjska je terdila o sebi, da se ni nigdar prederznila soditi o delu svojih prelatov in spovednikov; in dasiravno se jej je zdelo, da nekeferi ne spolnjujejo svojih dolžnosti, je vender vse prepuščala božji sodbi in imela navado reči svojim sestram: Bog sam je brez pogreška.

Še bolj pa grešijo one, ki imajo zvezo z bolj duhovitimi in samo ž njimi občujejo; druge pa po strani gledajo ali pa jih imajo za neolikane; keder bi se jim te rade pridružile, se hitro izgovore, da imajo mnogo dela. Vsa samostanska družina se zgleduje nad tema dvema ali onimi tremi, ki so vedno skupaj. Spominjaj se, da ste sestre, da tako rečem, po kervi, ker uživata hrano iste matere, namreč svete redovne družbe; zaradi tega morate biti pri razvedrilu združene brez razločka, naj bo s katero-

koli sestro, tudi z nižjimi po časti ali po rojstvu, ker ste, bodisi višje ali nižje v redu, udje istega telesa, in zato morate biti združene v ljubezni in si mej seboj pomagati s prijaznim govorjenjem zlasti v času razvedrila. Uči se od svete Terezije, ki je pri skupnem razvedrilu sè vsemi brez razločka občevala, zlasti pa s tistimi, ki ji niso bile ravno po volji in do katerih je čutila v sebi neko natorno zopernost. Odkrito pripoznava, da je ž njimi občevala z veliko nasprotnostjo v sercu. Ali kolikrat se je premagala, in koliko zasluženja si je pridobila! — Premaguj se in delaj tako tudi ti.

Tretji pogoj je pobožnost. Gospa se zabava ko gospa in redovnica se mora kratkočasiti kaker se redovni osebi spodobi, to je, vedno se mora spominjati stanovskih dolžnosti in vsaki čas mora hrepeneti po popolnosti. Kaj bi rekla o redovniku, samotarju, ki bi hotel iti v gledališče ali na ples? Ali pa mari ni dolžnost, da se tudi siromak kratkočasi? Da, ali kratkočasiti se mora ko redovnik; ravno tako rečem tudi tebi. Zabavaj se, toda ko redovnica in vedno pazi, da pri zabavi ne boš žalila Boga. Vsaka zabava naj bo nedolžna in tudi brez majhinega greha. Povej mi zdaj, kake morejo biti zabave tistih redovnic, ki se ne pogovarjajo o drugih rečeh, kaker o posvetnih zadevah, o katerih razpravljajo tudi evropski knezi; poizvedujejo o vojski, se duhovito pričkajo zdaj za to, zdaj za drugo kraljestvo? Ali se ti mari zdi, da se kratkočasijo ko redovnicé tiste, ki se vedno pogovarjajo o ničemernih navadah in posvetnih slavnostih, o draguljih tiste gospe, o obleki onega viteza, o plesih, igrah, ketere ravno predstavljajo in o sorodnikih, ki živijo v tistem kraju? Sveti Janez od Križa pravi, da ni brez greha samo misliti na enake posvetne šale, kaj še le govoriti in onečastiti redovno razvedrilo.

Ne mislim reči, da naj bi v času okrepčila objokovala kakega pokojnega in bila otožna, kar bi te storilo dolgočasno tvojim sosestram, tega ne; hočem nasprotno, da bodi vesela in kratkočasna pri razvedrilu. Smejaj se, zabavaj se, začni se pogovarjati o prijetnih rečeh, pa v meji svetega in deviškega vedenja in tako, da ne boš zgubila notranje zbranosti. Opazuj duhovno in obenem razumno redovnico; pri zabavi je veselega obličja in prijazna sè vsemi, na Boga pa ne pozabi. Pogovarja se sè stvarmi, isti čas pa govori tudi z Bogom. Ne pravim, da je zbrana tako, kaker navadno v koru ali v oratoriju, temuč na priprosti in srednji

način je združena sè svojim ženinom in obuja v svojem sercu vero, upanje in ljubezen božjo; ves čas zabave bo obudila sto do dvestokrat dejanje ljubezni do svojega Boga. Vse to dela neprisiljeno in ne postaja žalostna, temuč je vesela in goreča; in vsaka redovnica, ki jo vidi, mora reči: O, to je angelj; kako je v resnici pobožna! Kako lepo se vede! Vsaki reči ve dati pravo mesto, ki ji gre. Posnema tudi svetega Alojzija Goncaga v tem, da vljudno napelje pogovarjanje o Bogu ali o čednosti. Ena sama taka zadostuje, da vzderžuje zabavo veselo in pobožno.

Kako se moraš sramovati, da si do zdaj ravno nasprotno ravnala; v zabavi si bila vedno lehkomišljena, in kar je še slabše, navadila si se neketerih zaupljivosti, ki se še najbolj razposajenim posvetnim dekletom ne spodobijo. Sveti Filip Nerij ni dovolil svojim mladim spovedancem, da bi se za roko prijekali, pač pa, da so se igrali in smejali; dotekniti se ni smel obeden družega. O nesrečnica, ki si se tolikokrat pregrešila zoper pravila lepega vedenja; keder si pa ravnala zoper svojo vest, kaj je sledilo? Šla si v svojo sobo, pa z ranjenim srcem; mnogo dni se nisi mogla pomiriti; borila si se z neko notranjo otožnostjo, ki ti ni dajala miru. Res je, da ne rani duše toliko štirideset ali petdeset nepremišljeno storjenih nepopolnosti, kaker ena sama nalašč in vedoma storjena pri razvedrilu.

Moram ti še nekaj reči o nenavadnih zabavah, ketere se prirejajo o pustnem, nesrečnem času, ko ima hudi duh svojo žetev ne samo mej posvetnimi, temuč tudi mej redovnimi osebam. Povedal ti bom na kratko. Najprej vedi, da se mora redovnica zabavati ko redovnica; ako predstojnice ta čas dovolijo kako razveseljevanje in dajo polajšanje glede važnih letnih navad, nimajo pri tem namena, da bi ti zapeljana od ljubezni po svobodi popustila uzde svojim strastem in preživela ne samo dneve, temuč tudi cele noči z godbo in petjem, s plesom, čuvanjem in igrami in sicer tako, kaker da bi bilo dovoljeno o pustu igrati na kvarte, brati romane, sleči redovno obleko in obleči obleko posvetne neveste, in kar bi bilo še hujše, obleči moško obleko, ter z napudrano lasuljo na glavi in z mečem ob strani prikazati se pri vratih ali mreži v pohujšanje posvetnih, kateri, ko te bodo videli tako nespodobno oblečeno, te ne bodo več imeli za sveto in modro devico, temuč za nespametno in za tako, ki se sramuje obleke služabnice Križanega. Kaj takega ne namerjajo vaše predstojnice in še veliko manj tvoj ženin.

Nauči se enkrat od svetnikov in služabnikov božjih posvečevati pustne dneve. Ti bi se tako rada preoblekla, Helena Kornara (Cornára) pa, ko je bila povabljena gledati maškare, je hitro tekla in se zaperla v svojo sobo, kjer je pred križem začela objokovati take zaslepljene osebe in Boga prosila, da naj jih razsvetli.

V pustu nisi mirna, ako nimaš boljših jedi na mizi; včasih si jih sama od zunaj preskerbiš, greš iz sobe v sobo in vabiš to in ono, da se pregrešite zoper vse zapovedi zmernosti. Nasprotno se je blaženi Henrik Suzon ostro postil, da bi poravnal razžaljenje, katero delajo ljudje ta čas s požrešnostjo.

Ti hočeš vstreči vsem svojim čutom z igranjem, godbo in petjem, ko preživiš cele dneve v ničemernih zabavah, sveti Karelj Boromej je mertvil svoje ude z nenavadnim bičanjem in pokorjenjem, da bi zacelil Gospodove rane, ketere mu napravljajo ljudje v pustu.

Ti bi rada imela v pustnih dnevih vse kratkočasnosti in se pri mreži šalila in pogovarjala; sveti Frančišek Saleški pa je ljubil še večo samoto in se je izogibal vsake zabave.

Ti ne delaš družega, kaker da nagovarjaš zdaj to, zdaj ono, naj s teboj združena opusti kor, da se tako zanemarja skupna dolžnost; sveti Filip Nerij je pa ta čas bolj ko drugikrat zbiral ljudi v cerkev in h pobožnostim.

Ti ta čas tako dolgo in mehkužno spiš v postelji, da sam Bog ve, v koliko škodo tvoji vbogi duši; sveta Marija Magdalena Paciška je pa cele pustne noči prebdela in pogosto obiskovala Najsvetejše.

Glej, kako so svetniki in služabniki božji posvečevali pust! Gdo je bolj razumel, ti ali oni? Zdaj veš kako draga, je Jezusu samota, pokořa in pobožnost njegovih nevest tisti čas, ko ga zapusti velik del sveta. Na debeli četertek (mali pust) se je prikazal Jezus sveti Katarini Sijenski, ki se je ta dan zaperla in obžalovala razžaljenje božje tega dneva; nataknil ji je na perst nebeški dragulj in si jo izbral za nevesto. Povedal ji je, da je to storil v povračilo za tista njena dobra dela, ki so pustu nasprotna.

Ako ti, ki to bereš, nisi tako terdna v čednostih, da bi posnemala te svetnike, temuč hočeš imeti še večje razveseljevanje v pustnih dnevih, imej ga in Bog naj ti ga blagoslovi, toda naj bo tako, da te ne bo ločilo od tvojega ženina. Hočeš li igrati?

Igraj, toda igra naj bo spodobna, ne s kvartami, ne za denar in ne taka, ki se ne spodobi redovnici. Igraj, toda tako kaker sveti Alojzij Goncaga; ko se je namreč igral, ga je negdo vprašal, kaj bi storil, ke bi moral zvečer vmreti; ta mu odgovori, da bi še dalje igral. Tako čist in pravi namen je imel; ker je pri igri hotel spolnjevati edino le presveto voljo božjo, katero je častil in pripoznaval sè sveto pokorščino.

Hočeš imeti predstave in igre? Dobro, zabavaj se tudi na odru; toda kar se predstavlja, mora biti vse sveto, ne sme biti izmišljena ljubezen, ki zada resnične rane duši; ne sme biti beseda, ki ne pristojta tvojemu stanu, zlasti pa se ne preobleci v moško obleko ali kaker posvetna nevesta. Naj se repenčijo razposajene; vstavlaj se in se ne vdaj! Ne manjka primerne obleke, ki ne zatajuje tvojega spola in bi moglo služiti za svete predstave, ne da bi onečastila redovno obleko. Na kratko rečeno, poj, igray na kako glasbeno orodje, zabavaj se, pa v Gospodu in ko redovnica. Ako na ta način tvoj pust ne bo popolnoma svet, vsaj posveten ne bo in brezverski v razžaljenje božje in v škodo tvoji duši.

Nekaj o sv. križevem potu.

P. H. R.

Vse, kar se tiče sv. križevega pota, je mikavno in drago posebno nam duhovnim otrokom sv. Frančiška. Saj so to prelepo in neizmerno koristno pobožnost razširili po sv. katoliški cerkvi zlasti naši trije redovi. Brez števila del, priprostih in učenih razprav so napisali frančiškani o tej pobožnosti. Seveda so pisali in razpravljali o sv. križevem potu tudi drugi katoliški pisavci, ni čuda, saj je ta pobožnost vpeljana ko javna v vesoljni cerkvi in vsem vernikom zelo priljubljena. S posebno pohvalo pa naj omenimo jako učeno, obširno razpravo v našem slovenskem jeziku, naslovljeno „Zgodovina pobožnosti sv. križevega pota“, ki jo je spisal nevtrudno delavni zgodovinar prof. dr. Stegenšek ter priobčil v mariborskem „Voditelju“ l. 15, (1912). Seveda je predmet tako obsežen, da bo še o marisčem raziska-

vanje potrebno. Upam, da ne bo temeljiti razpravi našega zgodovinarja nič škodovalo, ako tu opozorim na dve reči, katerih pisavec ni omenil. Te drobtinice pa priobčujem v „Cvetju“, ker menim, da vtegnejo koristiti tudi priprostim bravcem.

I.

Ako primerjamo razne molitvenike ali tudi napise podob sv. križevega pota, lahko opazimo neko nedoslednost glede tretje, sedme in devete postaje. Tako stoji v nekaterih „Kristus pade pod križem...“, dočim nahajamo v drugih „Kristus pade na tla...“, kar seveda ni vseeno.

V knjižici sv. križevega pota po načinu P. Leonarda Portomavriškega — v italijanskem jeziku pisani, tiskani v Viterbu (brez letnice), ali izdani gotovo pred apriljem l. 1796, ko je bil isti razglašen za blaženega — stoje v naslovih rečenih postaj besede „pod križem.“

V drugi knjižici, izdani v Benetkah l. 1802, ki ima od prejšnje različno besedilo — povedano je pa izrecno, da jo je izdal B. (= blaženi) P. Leonard — je pri teh postajah napisano „Kristus pade na tla...“

V knjižici „sv. križevega pota“, kaker se opravlja v cerkvi sv. Ane v Kopru — tiskana v Kopru v 18. veku, sicer nima letnice — so te tri postaje označene le „Kristus pade na tla...“

„Via Crucis“, sestavljena od sv. Leonarda, tiskana v Rimu l. 1907, ima pri teh naslovih vedno „pod križem.“

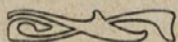
Da je v brezštevilnih slovenskih in nemških molitvenikih enaka nedoslednost in nejasnost, ni treba omenjati.

In vendar bi bilo potrebno v tako imenitni javni pobožnosti napraviti red. Ali kako? Za katero besedilo se bomo odločili? Rzsodbo ima seveda samo pristojna cerkvena oblast. Bodi mi pa dovoljeno povedati, da je edino naslov „Kristus pade na tla...“ resničen in torej opravičen. In zares. „Pade pod križem“ se ne sklada z besedami sv. evangelistov. Poglejmo.

Sv. Matevž pripoveduje: „In potem, ko so ga zasramovali, so mu slekli plašč in ga oblekli v njegova oblačila in ga peljali, da bi ga križali. Grede pa so dobili človeka iz Cirene, Simona po imenu; tega so prisilili, da je nesel njegov križ.“ (27, 31. 32). Sv. Marka sporoča: „In potem, ko so ga zasramovali, so mu slekli škerlat in ga oblekli z njegovimi oblačili

in so ga ven peljali, da bi ga križali. In so prisilili nekega mimo gredočega, Simona Cirenčana, ki je prišel s pristave, očeta Aleksandrovega in Rufovega, da je nesel njegov križ.“ (15, 20. 21). Najbolj razločno piše o tem sv. Luka: „In ko so ga peljali, so prijeli nekega Simona Cirenčana, kateri je šel s polja, in so mu naložili križ, naj ga ponese za Jezusom.“ (23, 26.) Po sporočilu sv. Janeza je pa Jezus najprej sam nesel svoj križ. „In je svoj križ noseč ven šel . . . Et bajulans sibi cruce[m] exivit . . .“ (19, 17). Simona iz Cirene sv. Janez ne omenja, ker ni bilo potrebno; sv. Janez je namreč poslednji pisal sv. evangelij, zato je lahko opustil, kar so že oni trije povedali, in skušal svojemu namenu primerno tu in tam kaj dopolniti ali bolj jasno povedati. Tako pojasnjujejo in dopolnjujejo sv. evangelisti eden drugega. Iz njih določnih besed spoznamo, da je božji Zveličar nekaj časa pač sam nesel težki križ, ko so ga peljali iz mesta Jeruzalema venkaj na Goljgoto, da bi bil ondi križan. Ko pa je žalostnemu sprevodu prišel zunaj mestnih vrat naproti Simon iz Cirene, so temu naložili križ, kar sv. evangelist Luka tako razločno omenja: *et imposuerunt illi cruce[m] . . .*“ Gotovo je te besede tako umeti, da je nato Simon sam nesel križ za Jezusom. Slikarji podob sv. križevega pota seveda predstavljajo Simona deržečega spodnji del križa. Na ta način bi bil Simon križ nekako vlekel za Jezusom. Ali to je le umetniška prostost; ne smemo si misliti, da bi se bilo tako v resnici veršilo. Zakaj ne? Ako se prašamo po vzroku, h čemu so prisilili Simona ter mu naložili križ, je dvojno mogoče: ali so to storili, ker Zveličar vsled prevelike oslabeledosti ni mogel več sam nositi križa ali pa zato, ker so se hoteli ravnati po judovski postavi, ki je Judom prepovedovala o praznikih nositi bremena, Simona namreč ko pagana ta postava ni vezala. Recimo, da so res hoteli pomagati Gospodu, ker so se bali, da bi vtegnil že na poti vmreti. Ali bi bilo Zveličarju mari breme olajšano, kè bi Simon vlekel zadnji konec? Na ta način bi bil moral biti križ Jezusu ko poglavitnemu nositelju še težji. Bolj verjetno je pa, da so naložili križ Simonu zato, ker so se hoteli ravnati po judovski postavi. Primeri o tem, kar piše dr. Krek: „Po rimski šegi je moral pač obsojenec križ nositi, toda verjetno je, da se je Pilat v tem oziru ravnal po judovskih šegah, ki po njih ni bilo dovoljeno o praznikih nositi kakih bremen. Smemo si misliti, da je bilo za oba razbojnika . . . preskerbljeno, ta dva nista sama nosila svojih križev. Bila sta

namreč brez dvojbe Juda. Jezusa je v tem oziru zadela krivična izjema; zanj ni bilo nikoger, da bi mu bil nesel križ; zato je sam objel težko breme in si ga naložil na rame . . . Ko pride sprevod skozi vrata, ga sreča kmetski težak, ki gre s polja. Pozna se mu po obleki, da je pogan . . . Skoraj gotovo je bilo že prej dogovorjeno, da tudi Jezusu odlože križ, če dobe kakega pogana. O Simonu beremo, da je šel s polja; s temi besedami hoče evangelij jasno povedati, da je bil Simon pogan, ki ni praznoval velikonočnega praznika . . ." (Zgodbe sv. P. 14. snopič str. 586).

Zunanje znamenje tretjega reda sv. Frančiška.

Sedanja obleka tretjega reda se nosi skrito pod navadno obleko, ker ni pripravna, da bi se očitno nosila. Da bi se pa tretjeredniki tudi na zunaj poznali, se je splošno vpeljalo enotno zunanje znamenje tretjega reda.

Kakšno pa je to znamenje? Dve roki ste, ki se križate, na sredi pa stoji križ. To je skupno znamenje ali gerb treh redov sv. Frančiška Asiškega.

Na samostanu, na cerkvi, na kateri vidite to znamenje, se vam kaže, da je to samostan, da je to cerkev reda sv. Frančiška Serafinskega.

Oglejmo si natančniše to redovno znamenje. Najprej se vidi križ, znamenje našega odrešenja. Vsak pogled na križ nas spominja terpljenja in smerti Kristusove. Ta križ v redovnem znamenju nas tudi spominja Frančiškovih ran in nas spominja, da se pobožnost do terpljenja Kristusovega v naših treh redovih vedno in najbolj goji, zlasti sè sv. križevim potom, ki ga je v Evropi vpeljal frančiškanski red, kateri tudi varuje božji grob v Jeruzalemu in druge svete kraje, ki so posvečeni po življenju in terpljenju gospoda Zveličarja.

Pod križem se nadalje vidite dve roki z ranami. Bela, gola roka je Kristusova; erjava, z rokavom pokrita roka je Frančiškova.

Obe roki se križate, to pomeni tesno združenje sv. Frančiška s Kristusom, tako po njegovi veliki ljubezni do Boga, kaker po njegovi veliki svetosti, po njegovem popolnem vboštvu in po njegovem češčenju Jezusovega terpljenja.

Na tem znamenju, ki je za tretjerednike določeno, je na spodnjem delu še bel trak z latinskim napisom, ki se slovensko glasi: „Tretji red sv. Frančiška“. Napis je latinski, da se isto znamenje lahko rabi za vse narodnosti. Vidite, kako lepo in pomenljivo je to znamenje, kako odgovarja duhu treh redov sv. Frančiška!

To skupno znamenje naših treh redov so redovni predstojniki tudi določili za zunanje znamenje posameznih udov tretjega reda in želijo, da bi to znamenje nosili vsi tretjeredniki. Vpeljano je že večinoma v vseh tretjerednih skupščinah. (Tudi brežiška v tem ne zaostaja, kedor ga še nima, si ga bo pri-skerbel.)

Na tem skupnem zunanjem znamenju se bote tretjeredniki mej seboj poznali. Na komer boste videli to znamenje, boste takoj vedeli, da je ud tretjega reda, da je vaš brat, vaša sestra, da je istega mišljenja kaker vi. Ali ni to lepo, ali ni veselo?! Saj je potrebno, da se tudi pobožni ljudje mej seboj poznate in spoštujete.

To redovno znamenje vas, tretjeredniki, opominja, da se morate tudi vi po zgledu sv. Frančiška vedno tesneje združevati z Bogom v goreči ljubezni, v molitvi, v pobožnosti, v dobrih delih, v zaničevanju posvetnih reči, da govorite z aposteljnomo Pavlom: „Zakaj Kristus je meni življenje, in smert dobiček“ (Filip. 1, 21).

To znamenje vas vse opominja, da se tudi vi vedno bolj združujete s Kristusom v duhu vboštva, ki je vsem ljudem, posebno pa tretjerednikom, tako potreben. Tega vas prav posebno spominjata gola roka Kristusova in kosmata obleka sv. Frančiška. Gizdavost, potratnost, prevzetnost: vse to je Bogu zoperno, je grešno, je ljudem škodljivo in se prav nič ne poda pobožnemu človeku, najmanj pa udom tretjega reda, ki morajo biti posnemovavci ponižnega in vbogega sv. Frančiška. Kaker vidite, dragi tretjeredniki, je to redovno znamenje za vas jako pomenljivo in priporočljivo.

Kedaj pa boste to zunanje redovno znamenje nosili? Pripomnim takoj, da je to cerkveno znamenje, zato ga

ne boste vedno in povsod nosili. Nosite ga pri vseh opravilih tretjega reda; pri shodih in pri drugih redovnih pobožnostih; pri pogrebih tretjerednikov, pri skupnem romanju tretjega reda na kako božjo pot in na drugih romarskih pohodih in shodih. Redovno znamenje nosite v nedeljah in praznikih pri službi božji in kederkoli greste v delavnikih k sv. maši, k sv. obhajilu ali h kateri drugi pobožnosti. Pri zgolj posvetnih opravilih, kaker na semnju, v tergovini, pri delu, pa ne kaže nositi tega znamenja, ker je cerkvena reč.

Tako, tretjeredniki, zdaj sem vam pojasnil vaše zunanje redovno znamenje. Priskerbite si ga polagoma vsi in nosite ga z veseljem in ponosom kaker svojo redovno obleko. Dobi se to redovno znamenje pri vsaki skupščini.

Posvetni ljudje si kupujejo posvetne reči, nepotreben lišp, dostikrat prav grešne stvari. Vi, tretjeredniki, vi pobožni ljudje, vi pa si kupujte koristne reči, ki vas napeljujejo h pobožnosti in vam pomagajo k zveličanju. V vseh rečeh pa bodi Bog hvaljen, češčen in ljubljen!

P. B. J.

Sedemstoletnica Porcijunkule.

P. A. F.

Porcijunkula ni svetnica niti sestra sv. Frančiška Serafinskega, temuč kapela, cerkvice, pod mestom Asizom v papeževi deželi, in je zunaj 11 metrov dolga, 6 metrov široka in nekaj čez 7 in pol metrov visoka; na pročelju stoji lep osmokatni stolpek (turnček) s kipom Matere božje. To kapelo so sezidali štirje pobožni romarji iz Jeruzalema okoli leta 353. po Kristusovem rojstvu; ko so namreč v Rimu opravili svojo pobožnost, so šli proti Asizu. Na južni strani pod tem mestecem na ravnini zunaj mestnega obzidja so postavili in sezidali majhin samostan, zraven pa to kapelo ali cerkvico. V nji so vzdali relikvijo iz Marijinega groba; na aljtar so postavili podobo Matere božje vnebovzete; in ker je bilo na podobi okoli Marije naslikanih mnogo angeljev, so imenovali to kapelo sveto Marijo angeljsko. Puščavniki so tu živeli več ko sto let, potem pa so zapustili

kapelo in samostan; leta 616. je sprejel sv. Benedikt oboje v svojo posest. Popravil je kapelo in zraven sezidal samostanček z majhinim vertom za svoje redovnike. To majhino posestvo, kapelo sè samostančkom in vertom vred so imenovali benediktini z latinsko besedo Porcijunkulo, to je majhin del. V to kapelo so verni radi hodili molit, in so veliko milosti prejeli; mej njimi je bila tudi pobožna gospa, Pika, ki je v nji izprosila svojega sina sv. Frančiška. Takrat je zopet začela razpadati, popravil jo je sv. Frančišek z miloščinjo dobrih asiških meščanov. Ko je kapelo popravil, je šel z bratom Masejem v Perúdzho h papežu Inocenciju III., ki je že vmiral. Drugi dan po Inocencijevi smerti, so kardinalji v Perudži izvolili starega in mirnega kardinalja Cencija Savéllija za papeža, ki je bil ko Honorij III. dne 24. julija za papeža posvečen. Novi papež je prvega sprejel sv. Frančiška, ki ga je zelo prosil popolnega odpustka za 2. avgusta, ko bo sedem škofov posvetilo popravljenjo kapelo Porcijunkulo pri Asizu. Ko mu je papež dovolil tak odpustek, so kardinalji papežu rekli, da bo zaradi tega terpel križarski odpustek in križarska vojska in so mu zato svetovali, da naj ga prekličè. Papež jim odgovori, da mora besedo deržati, omejiti ga pa hoče samo na eden dan v letu, namreč od prvih večernic 1. avgusta do drugih večernic 2. avgusta. Dne 2. avgusta l. 1216. pri posvečenju te kapele Marije angeljske ali Porcijunkule je sv. Frančišek oznanil vernim popolni odpustek: „Vas vse hočem v raj poslati in vám oznanim odpustek, keterega sem prejel iz ust najvišjega pastirja; in vsi, ki ste denes sem prišli, in vsi, ki bodo vsako leto na ta dan z dobrim in skesanim srcem sem prihajali, naj imajo odpustek kazni za vse svoje grehe. Hotel sem ga imeti za osem dni, prejel pa ga nisem.“ Iz dostojnosti ni hotel tega odpustka drugod oznaniti, da ne bi škodil takratnim križarskim vojskam in zaradi duhovščine, kateri ni bil po volji ta odpustek in zato nimamo nič zapisanega o tem odpustku do zadnjih let trinajstega stoletja od leta 1260 do leta 1300.

Papež sv. Pij V. je dal narediti nad kapelo Marije angeljske ali Porcijunkule 127 metrov dolgo, 64 metrov široko in s kupljo 87 metrov visoko cerkev. Zidana je v podobi križa s tremi ladjami in z dvema verstama kapelic, katerih je čez dvajset. Leta 1832. je porušil potres to lepo cerkev; kapela Porcijunkula pod kupljo je ostala nepoškodovana. Novo cerkev je sezidal papež Gregor XVII., drugega zvonika še nima.

Ta odpustek so začeli imenovati po kapeli, kateri je bil podeljen, porcijunkula. Vsako leto je po dvesto do tristotisoč vernih prihajalo v Asiz 2. avgusta po ta odpustek porcijunkulo; mej romarji so bili tudi papeži Pij VII., Gregor XVI. in Pij IX.

Dolgo časa so verni prejeli ta odpustek samo v kapeli Porcijunkuli pri Asizu; ker bi se ga radi vdeleževali mnogi, ki pa niso mogli romati v Asiz, je dovolil papež Gregor XV., da morejo prejemati ta odpustek v vseh frančiškanskih¹ in kapucinskih² cerkvah in sicer 2. avgusta. Papež Klemen X. je podelil ta odpustek tudi cerkvam minoritov³ in drugi papeži vsem cerkvam in javnim kapelam drugega in tretjega reda sv. Frančiška. Papež Leon XIII. je zopet dovolil udom tretjega reda in sicer za večne čase, da se morejo vdeleževati tega odpustka tudi v cerkvi ali kapeli, kjer je vpeljan svetovni tretji red.⁴ In rajni papež Pij X. je raztegnil ta odpustek na vse cerkve, kjer se opravlja redna služba božja in kjer ni kake frančiškanske, kapucinske ali minoriške cerkve, pa samo do preklica in sicer za 2. avgusta ali za nedeljo potem.⁵ Papež Inocencij XI. je dovolil, da smejo verni ta odpustek darovati vbogim vernim dušam⁶ in zato tudi v svetem letu⁷. Papež Inocencij XII. in drugi papeži so dovolili, Pij IX. pa je poterdil,⁸ da more ta odpustek tolikokrat prejeti, kolikerkrat kedo obiše od poldne 1. avgusta do polnoči 2. avgusta kako izmej imenovanih cerkev in v nji moli kaker za navadni odpustek, ko je kjerkoli si bodi sv. spoved opravil že 30. julija (tjedenska in 14 danska spoved velja tudi za porcijunkulo!) in se obhajal 1. ali 2. avgusta⁹. Rajni papež Pij X. je vse predpravice in odpustke podeljene kapeli Porcijunkuli odobril in poterdil¹⁰ s pismom dne 11. aprila 1909. Tako se zdaj lahko vsaki vdeležuje odpustka porcijunkule v svoji župnijski cerkvi brez dolge poti in denarnih stroškov. Slovesno ne moremo obhajati sedemstoletnice porcijunkule, zato se pa blagovoljni bravci in bravke vdeležujte bolj pridno odpustkov in jih darujte rajnim vojakom in sploh vsem dušam v vicah.

¹ Gregor XV. d. 4. Jul. 1622. — ² Gregor XV. d. 12. Oct. 1622. — ³ Clemens X. d. 3. Oct. 1670. — ⁴ S. C. Indulg. et Relig. d. 11. Sept. 1901. — ⁵ S. C. S. O. die 26. Maji 1911. — ⁶ Bulla, Alias, 22. Jan. 1687. — ⁷ Breve Innocentii XII. Cum ob sacri Jubilaei celebrationem, 21. Aug. 1699. — ⁸ Pius IX. die 12. Jul. 1847. — ⁹ S. C. Indulg. 6. Oct. 1870. — ¹⁰ Litt. apostolicae Omnipotens et misericors Dominus, 11. Apr. 1909.

Kam naj se oberremo?

Kam naj se oberremo? To vprašanje se zlasti dandenes prav pogostoma sliši. In ne brez uzroka! Sovražniki nas od vseh strani ljuto napadajo; krepki možje in čversti mladeniči so morali zapustiti drago rojstno hišo in pohiteti „Za dom mej bojni grom“, pripravljeni so vsaki dan prelitati serčno kri za „blager očetnjave“, za zmago naše domovine. Mi pa, ki nismo na bojišču, smo v skerbeh za-nje; pri sercu nam je njih dušni in telesni blager, čutimo težke posledice vojske: krepkih, razumnih delavcev primanjkuje, draginja je postala skoraj neznosna, mariskje že terka lakota na duri; pri tem nas pa še zlasti mora boleti, da mnogi ljudje pozabljajo na veliko resnobo časov, kaker da bi bilo sè smertjo vsega konec... Ali ni torej opravičeno vprašanje: Kam naj se oberremo?!

Neki pošten kmetiški oče, mož še stare korenine, mi je o priliki rekel: „E, gospod, doživeli smo slabe čase. Kaj bo? Vera peša!“ — V sercih premnogih gotovo vgaša božja iskra ali pa komaj tli pod pepelom posvetnih skerbi in misli, v mariskaki duši vstajajo težke dvojbe in pomisleki, toda jedro našega ljudstva je zdravo, jaz imam kljub temu terdno zaupanje — sem si tiho rekel ter skušal moža potolažiti: „Oče, pa vender ni vse tako hudo, kaker si vi mislite. Vi vse malo preveč černo vidite.“

Da kljub neketerim žalostnim zgledom še ni tako hudo, nam spričuje to, da verno slovensko ljudstvo še vedno rado moli. Le poslušajte, kako se zvečer zbirajo kerščanske družine in molijo — brez skerbnih gospodarjev, brez čverstih mladeničev seveda — sv. rožni venec. Žena moli za svojega moža, sestra za brata, dobri otročiči sklepajo nedolžne ročice in molijo za dobrega ateja, za ljubega bratca — morebiti ravno tedaj, ko onadva v streljskem jarku, v vedni smertni nevarnosti, prežita na bližnjega sovražnika. Ljudstvo pa, ki rado moli, ne bo propadlo, saj ne moli zastonj; milost božja blagoslavlja in krepča duše; tako ljudstvo še ni zgubljeno.

Da še ni tako hudo, nam pričajo pošteni kerščanski mladeniči, — kar jih je doma ostalo, — ki se zbirajo okoli zastave Marijine in se ne sramujejo na persih nositi svetinjo Matere božje, katero so si izvolili za svojo kraljico.

Pač je mnogo mladeničev, ki so bili verli udje Marijinih družeb, moralo oditi na bojišče, ljubezen do nebeške matere pa gotovo ni še vgasnila v njihovih sercih. Zato jih pa tudi Marija čuva in varuje; ako pa padejo za časno domovino, jih ona ko svoje dobre otroke vzame v nebesa, mej svoje zveste spremljevalce.

Da še ni tako hudo, nam pričajo mnogoštevilne dekliške Marijine družbe, ki se tako lepo razcvitajo po naši mili domovini. Kerščanska verna dekleta, naj si bodo gosposkega ali kmetiškega stanu, se zbirajo v njih kaker v varnem zavetju pred pretečimi nevarnostmi zapeljivega sveta. Tudi one so si preblazeno Devico Marijo izbrale za svojo kraljico, mater, varihinjo in pomočnico. Z nekim posebnim ponosom nosijo Marijino svetinjico, ki naj vsem jasno priča, da so Marijine hčere, Marijini otroci.

Da še ni tako hudo, nam še posebno spričuje čudovito razširjanje nekedaj toliko zaničevanega tretjega reda sv. Frančiška. Kaker mogočno košato drevo razteza po vesoljnem svetu svoje veje, hvala Bogu, tudi v naši domovini je globoko pognalo korenine. Duhovniki in svetovni, stari in mladi, plemeniti in priprosti, siromašni in bogati se ne sramujejo biti udje tretjega reda sv. Frančiška. In ta z neprecenljivimi milostmi obdarovani red si je tudi Marijo prečisto brezmadežno Devico izvolil za svojo posebno zaščitnico in kraljico.

Iz tega, kar smo povedali, pač lahko vsak spozna, kako se bo glasil odgovor na gorenje vprašanje.

Kam naj se torej obrnemo? Kje naj v sedanjih stiskah in težavah iščemo pomoči in tolažbe? Odgovor je kratek: Iščimo jo tam, kjer jo najdemo; tam, kjer so jo našli milijoni naših prednikov. Pri Mariji! Marija je in bodi naše upanje!

Naš Gospod in Zveličar je nekoč rekel: „Resnično vam povem, ako ne boste kaker otroci, ne pojdete v nebeško kraljestvo.“ Bodimo torej kaker otroci: ponižno in zaupno se v živi veri z ljubeznijo oklepajmo mogočne Matere! Če otrok kaj potrebuje, se gotovo najprej oberne do matere, ker čuti in dobro ve, da bo mati, ki ima tako dobro serce, njegovo prošnjo gotovo vslišala. Marija pa je naša najboljša mati, ki nas ljubi kaker svoje otroke; nihče ne bode osramočen, kedor zaupa na Marijo, kedor se stanovitno priporoča njej, ki je milosti polna. Mili Jezus, najboljši Sin, časti svojo nad vse ljubljeno Mater s tem, da ji nobene prošnje ne odreče. Zato nam Marija more

pomagati vselej, keder so naše molitve in prošnje prave in opravičene. Karkoli Marija za nas prosi, bo gotovo tudi dosegla. Ona je kraljica nebes in zemlje in zato ima veliko moč in veljavo, da nam lahko pomaga; angeli božji so tudi njeni služabniki in poslanci. Pa tudi hoče nam na pomoč priti v vseh zadevah in stiskah; ona je vsmiljena Mati, vedno pripravljena nam pomagati, zlasti še v boju zoper sovražnike našega zveličanja.

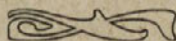
To svoje vsmiljenje je mej drugim pokazala še posebno s tem, da si je v tej solzni dolini izbrala neketere kraje, kjer deli posebne milosti, naklanja nadnaravne dobrote vsem, ki se v živi veri zaupno k nji obračajo. Tudi na slovenski zemlji so svetišča, kraji milosti, kjer se je ona razodevala in se še razodeva ko naša pomočnica. Res, britko nas je zadela poskušnja v sedanji vojski; komu ne bi vstala žalost v duši, če pomisli na Sv. Goro in Sv. Lušarje! V tolažbo nam je pri tem, da imamo mi verni Slovenci še eno znamenito Marijino svetišče, ki je, hvala Bogu, ostalo nedotaknjeno od bojnega viharja, mislimo na blaženi kraj, ki se nahaja na Gorenjskem nekako v središču našega slovenskega ljudstva „Marija pomagaj na Brezju.“ O, koliko kristjanov je v tem Marijinem svetišču iskalo tolažbe; šli so potolaženi na svoj dom! O, koliko jih je tukaj zadobilo zdravje na duši, premnogi pa tudi na telesu!

*

Stiske in boji so na zemlji, velike nevarnosti prete tudi našemu malemu slovenskemu narodu, razširiti se hočejo mej nami pregrehe, ketere so zmožne vničiti velike mnogoštevilne silne narode — kje je naša rešitev, kam naj se oberremo, kedo nam bo pomagal, kedo zaderžal jezo neskončno pravičnega Boga?! Naše upanje, naša rešitev je pri Mariji; ona bo govorila pri Gospodu za nas, da nam ne bo odtegnil milosti svojih! — —

Zato pa tudi mi v sedanjem žalostnem času kaker dobri otroci hvaležno ljubimo Marijo, najboljšo mater, ponižno jo častimo ko mogočno kraljico in, čim večje so nadloge in stiske, tem bolj jo kličimo na pomoč stanovitno, v živi veri, z neomahljivim zaupanjem! — In sami se bomo prepričali, da v resnici Marija pomaga . . .

P. O. A.

Dopisi.

Iz ljubljanske ženske skupščine tretjega reda.

Sporočiti imam, kako so se letos opravljale v naši skupščini duhovne vaje.

Po reorganizaciji tretjega reda smo prejele tretjerednice marisiketero dobroto. Že samo zavest, da se naklanja od strani vodstva celi skupščini in obenem vsakemu udu posebej večja skerb in pozornost, dramí poedinega člana in spodbuja celo skupščino k večí gorečnosti. Za kar pa moramo biti organizaciji najbolj hvaležne, je to, da nam je prinesla vsakoletne duhovne vaje. Kar so starejši udje zaman želeli, to smo dosegle me brez težave v najprimerniši obliki. Zadnji dve leti, 1914 in 1915 smo imele duhovne vaje javno v cerkvi. Letos pa je skerb za naš dušni napredek narekovala p. voditelju prav poseben način duhovnih vaj.

Kaker ob času sv. Leonarda Portomavriškega, ko je sledil misijon za misijonom, na temu nekoliko podoben način so se verstile v naši skupščini duhovne vaje druge za drugimi. Opravljale so se v posameznih skupinah, razdeljene, koliker se je dalo, po poklicu in stanu udov. Ker nimamo veliko prostora na razpolago, se jih je moglo vdleževati le 80 udov na enkrat. Pomanjkanje skupne tretjeredne dvorane se je pri tej priliki občutno pokazalo. Zatorej zbirajmo pogumno naprej za sklad, da dobimo čimpreje prostorno dvorano!

Duhovne vaje so se začele meseca februarija, končale konec majnika. Za kuharice in služkinje so bile duhovne vaje v štirih skupinah: tiste, ki so imele, ali so si izprosile več časa na razpolago, so imele po troje, druge bolj zaposljene po dvojno, tretje, čez dan večinoma zaposljene, po eno premišljevanje na dan. V skupščini je tudi precejšnje število delavk c. kr. tobačne tovarne. Le-te so opravljale duh. vaje v dveh skupinah po dvakrat na dan skozi štiri dni, zjutraj in zvečer. Tudi nekaj učiteljic, zasebnic in drugih deklet zaposljenih v pisarnah, v trgovinah in podobnih zavodih ter večje število šivilj je v III. redu. Te so hodile k duhovnim vajam v dveh skupinah redno po dvakrat na dan, zjutraj in zvečer, nekatere od njih tudi k izrednemu premišljevanju popoldne. Žene, vdove in delavke tobačne tovarne v pokoju so jih opravljale po štiri dni, vsake v svoji skupini po trikrat na dan. Tako je opravilo letos duhovne vaje v enajstih skupinah okoli 800 članic naše skupščine.

Zavedajoč se besed pesnika: „Pa prazno je delo brez sreče z nebes“ in zaupajoč na izrek aposteljna Pavla: „Vse premorem v njem, ki mi daje moč“ je določil g. p. voditelj tudi skupno

jutranjo in večerno molitev, vzeti iz frančiškanskega molitvenika. Ti dve molitvi ste vsem vdeleženkam zelo vgajali. Na splošno željo jih je dal tretjeredni ženski odbor posebej natisniti za ženske in jih morejo pri njem dobiti tretjerednice drugih skupščin, ako jih želijo in se za nje oglasijo. Po možnosti so skupno opravljale tudi sv. križev pot, serafinski rožni venec in litanije vseh svetnikov treh redov sv. Frančiška.

Razpored premišljevanj v duhovnih vajah je bil nekako naslednji: Preč. g. p. voditelj je najprej razložil, kaj so duh. vaje, kako potrebne so in koristne, ter kako naj jih opravljamo. Potem je povdarjal vzvišeni namen in cilj, ki nam je določen, namreč služiti Bogu samemu. Sledilo je premišljevanje o večih in manjših grehih, o nezvestobi do neskončno dobrega Boga. Gledale smo strašne nasledke greha, terpljenje duš v vicah, „za pekel“ je rekel g. p. voditelj, „pa niste vstvarjene.“ V duhu smo zerle smerti nasproti, vesele bomo, ako se bomo od zdaj naprej skerbno varovale tudi malih prostovoljnih grehov in že zdaj odtergale svoje serce od minljivih, časnih dobrot. Vse, kar bomo morale ob smertni uri zapustiti, to ni naše. Rabimo potrebne stvari vedno z mislijo na odgovor, ki nas čaka o njihovi vporabi. Za male vsakidanje prestopke lahko zadostimo s pokoro, naj si že bode z vestnim opravljanjem svojih štanovskih dolžnosti, ali drugih dobrih del, zlasti z natančnim spolnjevanjem redovnega vodila, za kar nam obeta sv. cerkev v božjem imenu večno življenje. Duh našega očeta, sv. Frančiška odseva iz našega vodila; ta naj preveva naša serca, potem nam ne bo težko slediti vabilu našega Gospoda. Jezus, naš Kralj nas vabi na vojsko za dobro in pravično stvar. Sam gre naprej, ne zahteva več, kakor tisto, kar je že prej sam storil, zmaga je gotova, plačilo obilno! Služba Gospodova nam ne bo težka, ako je naša pobožnost prava in s celim srcem ljubimo Boga, ki je večna dobrot. Izbral nas je za predmet svoje ljubezni. Odbral izmej toliko drugih in poklical v višji, plemenitiši, redovni stan. V razlaganju sv. vodila smo lahko spoznale dolžnosti, ki nam jih nalaga tretji red; te se pa ne dajo primerjati z milostmi in odpustki, ketere prejemo dan za dnem. Prekrasna slika o našem sv. očetu Frančišku in njegovi veliki ljubezni do Boga, je genila tudi naša serca in napravile smo terdne sklepe za bodočnost. V teh hočemo in moramo biti stanovitne.

Približno v tem redu so sledila premišljevanja. Vedno višje in natančneje se nam je kazala pot, po kateri nam je hoditi, da dosežemo redovno popolnost.

Vprašajmo se pogosto, kaj je zahteval sv. Frančišek od prvih tretjerednikov?! Terdno voljo hrepeneti po popolnosti! Kaj pričakuje sv. cerkev od nas? Po udih tretjega reda želi prenoviti obličje zemlje. In kaj bo zahteval enkrat od nas? — Ta vprašanja si stavimo vsaki dan in začnimo vedno znova, ker smo še

malo dobrega storile. Če smo bile dosedaj nevredne velike milosti, poklica v tretji red, porabimo čas po duhovnih vajah v naše popolno prenovljenje. Opustimo vse, kar nas ovira na potu do prave pobožnosti in ljubezni božje, odločimo se k stanovitnemu nasledovanju našega Gospoda Jezusa Kristusa, da bodemo tudi me zamogle vsklikniti sè sv. Frančiškom: „Moj Bog in moje vse!“

Duhovne vaje vsake skupine so se zaključile za tiste, ki so se duh. vaj vdeležile, sè sv. mašo, sv. obhajilom in z vesoljno odvezo, oz. papeževim blagoslovom.

Vse skupaj smo pa skupno sklenile duh. vaje dne 1. junija z romanjem na Šmarno goro. Dvojni namen nas je vedel tja gori v Marijino svetišče. Zahvalit smo se šli za izredne milosti letošnjih duh. vaj, ketere je Marija, zaščitnica redov sv. Frančiška brez dvojbe izprosila za nas od svojega Sina. V pobožni molitvi so vstrajali romarji, ponovili svoje sklepe in prosili posebno za dar stanovitosti. Molili smo za se, pa tudi za one, ki se niso mogli vdeležiti skupnega romanja. Drugi vzrok našega romanja je bil, da smo hoteli prirediti vojno pobožnost in prosivno procesijo, naj nam Marija izprosi kmalu časten in od vseh težko pričakovani mir, naj se vojska srečno konča. Molili smo za sv. očeta, našega cesarja, za žive in padle naše rojake, za blager domovine. Upamo, da je bilo Mariji to všeč! Zadovoljni obrazi so pričali o milostih, ki jih je ta dan podelila. Napolnila je vsa serca s tako radostjo, da je ni mogoče popisati. Zapustili smo svetišče s terdno nado, da bodo naše skupne prošnje vslišane.

Gorečnost tretjerednic in trud, ki ga je imel preč. g. p. voditelj v duhovnih vajah, ne sme ostati brez sadu. Zvesto hočemo spolnjevati storjene sklepe in se potruditi, da bomo vedno napredovale v dobrem in s tem skerbele za svoje zveličanje in deloma tudi za čast svoje skupščine. Svojega preč. p. voditelja pa se hočemo z globoko hvaležnostjo spominjati v gorečih in pobožnih molitvah. Bogato plačilo naj ga čaka onkraj groba!

Tretjeredniška skupščina na Viču.

Vse slovenske tretjeredniške skupščine so v zadnjem času v „Cvetju“ že objavile svoje gibanje in delovanje. Iz njihovih dopisov se razvidi, da se je v skupščinah zbudilo novo življenje. Voditelji posameznih tretjeredniških zborov uvidevajo resnost sedanjih dni, zato se vedno bolj trudijo vernike seznaniti z božjo vstanovo tretjega reda sv. Frančiška. Tudi naša sicer najmanjša in najmlajša skupščina gre zvesto za svojimi sestricami. Tudi ona gre s tekom časa, vedoč, kolike važnosti za cerkveno življenje in za zveličanje vernih je v sedanjih resnih časih tretji red in bo še bolj v — nejasni prihodnosti.

Mlada je naša skupščina. Še le dve leti stoji na lastnih nogah. Prej smo bili podrejeni ljubljanski skupščini. Ima štiri sebi podrejene podružnice: Brezovico, Dobrovo, Horjulj in Podlipo. Ta tretjeredniški zbor šteje nekaj stotnij verlih bojevnikov pod zastavo sv. Frančiška; njih število vedno bolj narašča in se krepí.

Oglejmo si najpervo domači, tretjeredniški zbor na Viču. Po najnovejšem štetju je v tej župniji 227 tretjerednikov. Po večini so ženskega spola. Z moškimi gre tu kljub raznim vabilom in pojasnilom kaj terdo. Redek je, ki se junaško brez strahu znebi starih, napačnih nazorov in praznih izgovorov. Žene in dekleta so v tem oziru bolj korajžne in odločne. Seveda je tu blizu mesta mej delavstvom raznih strank in različnega mišljenja precej huda preskušnja in strog novicijat, preden se kedo odloči za spokorni tretji red. Kar jih vstopi, ti pa derže in ostanejo zvesti, stanovitni. Le par smo jim dali spričevalo nezrelosti in smo jih izobčili iz družine sv. Frančiška.

Tretjeredniki so v župniji steber duhovnega življenja. Kjer je treba kaj dobrega, koristnega začeti, oni prvi poprimejo.

Shod za tretji red je vsako prvo nedeljo v mesecu popoldne po litanijah. Vdeležujejo se ga prav marljivo. Vesoljna odveza se jim podeli, keder je, zjutraj in popoldne. Papežev blagoslov prejmejo šestkrat v letu. Vsprejem v tretji red se je s perva veršil v zakristiji, na tihem. Zdaj smo se pa že toliko „osokolili“ in ojunačili, da se ne bojimo javno stopiti pod zastavo sv. Frančiška.

Odbor ima redne seje na dan shoda pred govorom. V odborovih sejah se razpravljajo redovne zadeve, skerb za vboge in strežba za bolnike itd. Za pokojne tretjerednike se opravi sv. maša, člani darujejo sv. obhajilo in zmolijo en del sv. rožnega venca. V dveh ozirih moramo še očitno pohvaliti naše tretjerednike: v skerbi za petje in v skerbi za lepoto in čistost krasne župne cerkve. Oni skerbe vsaki torek za petje pri sv. maši. Res ne vbirajo pesmi po notah in strogo po Cecilijanskih predpisih, temuč se derže bolj starih sv. pesmic, na ketere je naše uho že navajeno in nam vgajajo in segajo v serce. Ker tretjerednice skerbe redno za petje ob torkih, se jih je že „pri-jelo“ ime „Torkovke“.

Za snago in olepšavo nove župne cerkve skerbi olepševalni odsek deklet Marijine družbe, pa ga lahko imenujemo tudi olepševalni odsek tretjega reda; saj so vse te „Marte“ tudi marljive tretjerednice.

Smert nam je lansko leto zelo prizanašala. Vmerli ste lansko leto samo dve tretjerednici. Letos pa bo popravila, kar je lansko leto zamudila. Pobrala nam je dozdej že pet prav marljivih udov. Zadnja mej njimi je bila Elizabeta Kremžar, ki je vmerla

9. maja. Imenovana je bila mati naše marljive, nabožne pesnice uršulinke M. Elizabete Kremžar. Priporočamo jo v pobožno molitev. Sicer pa terdno upamo, da že vživa bogato plačilo v družbi zveličanih duhovnih otrok sv. Frančiška. Saj se je lepo dobo — celih 52 let ko marljiva, zvesta tretjerednica na to plačilo pripravljala.

P. A. Č.

Novo mesto. Dva zgledna tretjerednika. V teku enega tjedna smo spremili dva zgledna tretjerednika k zadnjemu počitku: gospoda Frančiška Goleš in Jožefa Colnar. G. Goleš sicer ni bil mnogo let v III. redu, ali v kratkem času tretjeredniškega življenja si je resnobno prizadeval za pravi duhovni napredek. Po pravici smemo nanj obrniti besede sv. pisma: „spolnil je veliko let.“ (Modr. 4, 13). Počivaj v miru! — Po dolgotrajni bolezni je vmerl 28. maja odbornik III. reda naše skupščine Jožef Colnar. V mladosti je veliko let služil v tukajšnjem samostanu. Nato je stopil v zakon. Bil je trikrat poročen, tretja žena še živi, ž njo, kaker tudi s prejšnjima dvema je živel v kerščanski ljubezni in mejsebojni slogi. V III. redu je preživel približno 30 let. Stopil je vanj takrat, ko je še vladala žalostna razvada ta red zaničevati. Njega to ni begalo, ker ga je vodil duh božji; z lepim življenjem, z resnično vzorno pobožnostjo je skerbel za dobro ime tretjega reda. Zato je bil že pred mnogo leti izbran za odbornika; v tej službi je po svojih močeh vneto deloval za napredek tukajšnje skupščine. Pogreb dragega sobrata v sv. Frančišku je bil 30. maja. Udje III. reda so se vdeležili sprevoda v obilnem številu z redovnimi znaki in gorečimi svečami; tudi so za blager njegove blage duše prejeli skupno sv. obhajilo. Tvoj zgled naj ostane v spominu!

Pervi sestanek voditeljev III. reda novomeškega okrožja. Dne 8. maja tega leta se je zbralo lepo število preč. g. voditeljev III. reda v novomeškem samostanu h prvemu sestanku. Mej navzočimi sta bila tudi dolgoletni tretjerednik pč. mil. g. prošt ter nad vse vneti voditelj III. reda pč. g. dekan iz Trebnjega. Po kratkem pozdravu prevzame ravnatelj novomeškega tretjeredniškega okrožja sam predsedstvo. Za zapisnikarja je bil predlagan vlč. g. kapelan iz Mirnepeči. Predsednik sestanka navede vzroke, ki so ga napotili, da je sklical sestanek tretjeredniških voditeljev. Omenil je mej drugim, da moremo le po skupnih posvetovanjih in z mejsebojnim podpiranjem vpeljati enotno organizacijo v celem okrožju, ki daje III. redu pravo nepremagljivo moč kaker tudi zmožnost spolniti svoj veliki prevzvišeni cilj. Nato je podal predsednik sestanka kratek pregled stanja novomeškega tretjeredniškega okrožja. Okrožje se razteza čez 46 župnij s 26 samostojnimi skupščinami in 2 podružnicama s približno 8 do 9 tisoč udov. Kar se tiče duhovnega življenja

in napredka po vpeljani organizaciji, je v posameznih skupščinah precej različno. Kjer se III. red redno in pravilno vodi kaker želijo rajni sv. oče Pij X. in kaker je bilo sklenjeno na zadnjem katoliškem shodu, tam tudi napreduje, da nikaker ne zaostaja za novomeško skupščino. Obratno pa, kjer se nič ali prav malo stori razen letnega obiska, tam ne moremo pričakovati posebnega napredka. — Na dnevnem redu so bili različni referati, ktere so blagovolili prevzeti posamezni voditelji. Pervi referat je prevzel ravnatelj III. reda sam „Zakaj naj širimo tretji red zdaj in po vojski.“ To je iskrena želja zadnjih treh velikih papežev, to je bila resolucija zadnjega katoliškega shoda, to zahtevajo zasebne in javne razmere in potrebe posameznega in celega slovenskega naroda zdaj in po vojski. Omenilo se je tudi, da po vojski prav lahko izbruhne verski boj. In ravno III. red ko najmočnejša duhovna organizacija bo močan steber proti vsem navalom brezvercev. V debato so posegli po večini vsi gospodje. Pč. mil. g. prošt je obljubil skerbeti, da se bo tretji red širil v dekanatu, takisto tudi pč. g. dekan iz Trebnjega. Pč. g. duhovni svétnik, župnik iz Prečine, se je pa jedernato odrezal: Ne debatirati, ampak storiti! Kedor prevdari razvoj, pomen in namen tretjega reda, se mora lotiti dela zdaj in po vojski. — Nato je sledil drugi referat „Razmerje tretjega reda do Marijine družbe.“

(Dalje prih.)

Trebnje. V nedeljo po prazniku presv. Serca Jezusovega smo imeli obisk pč. g. p. Pavla, vizitatorja tretjega reda novomeškega okrožja. Pred prvo sv. mašo, ki se je opravila za III. red, smo prejeli skupno sv. obhajilo, pred sv. obhajilom je bila glasna priprava, molitve in predobhajilna pesmica „Pridi, sladki Ženin duše . . .“ Popoldne je bil govor, v katerem so nas pč. g. vizitator spodbujali k večnemu češčenju najsv. Serca Jezusovega in nas navduševali za one vzvišene misli, ki jih mora imeti vsak zvest ud družine sv. Frančiška; po govoru smo imeli litanije presv. Serca Jezusovega, nato slovesno posvečenje najsv. Sercu Jezusovemu in sicer tako, da je predstojništvo v imenu vseh udov glasno molilo pred aljarjem z gorečimi svečami v rokah posvetivno molitev iz knjige „Pot v nebesa.“ Potem je bil papežev blagoslov in blagoslov z Najsvetejšim. Vse se je veršilo na slovesen način, spremljano z orgljami in petjem. Petje oskerbujejo redovne članice. Za trud ginljive slovesnosti pč. g. p. vizitatorju: Bog plačaj! — Po končani slovesnosti je bila seja predstojništva, pri kateri so nas g. p. vizitator opozorili na pomanjkljivosti ter nas bodrili za agitacijo za III. red v teh resnih časih življenja. — V naši skupščini imamo redno mesečne seje in shode, imamo tudi poduk za novince ter odsek za obiskavanje bolnikov; za to delo kerščanske ljubezni do bližnjega je določenih devetnajst oseb. Serafinski rožni venec se moli na dan shoda pred govorom v molitveni uri; vesoljna od-

veza se nam podeli vselej, keder je dovoljeno. Po številu nas je pet sto sedem in dvajset. — Da bi družina sv. Frančiška, posvečena presvetemu Sercu Jezusovemu napredovala v dobrem, to nam sprosi naša ljuba Gospa presv. Serca! *Predstojništvo.*

Razgled po serafinskem svetu.

V spomin našemu rajnemu p. Frančišku je prineslo nemško katoliško glasilo za Avstrijo, dunajski list „Reichspost“ št. 186. pesem, ki naj stoji tukaj v prostem slovenskem prevodu:

Junak Svete Gore.

Korakal vitez čez bojno je plan,
on, vitez ljubezni, resnice —
in nesel v rokah je, od ognja obdan,
milino nebeške Kraljice.

Vzel sabo cvetlico je Svete Goré,
da mesto ji varno poišče;
objeli plameni aljtar so nje,
končali ji streli svetišče.

In ko rešil junaško je bil serca
Kraljico, — nje slava ne mine —
se vitežki vèrne menih, otrok neba,
nazaj mej cerkvé razvaline.

Pogumen ko orel je gnezdo pripel
tam gori — granate ferčijo — — —
aljtar Kraljice je čuval vesel,
pozdravljaj Devico Marijo.

Še le ko mu streho je vničil požar,
od Svete Goré se je ločil,
junaštvu da drugemu, vitez vsegdar,
ljubečo bi dušo izročil.

In zopet krog njega granate veršé,
ko bednim ozdravlja rane;
pozabil je vitez duhovni na sé,
od svojih ovčic se ne gane.

V bolnišnici vlival v duše je moč,
granata ga tam kaj izvoli — — —
Ko telesne oči mu prevzame noč,
junak blagoslavlja in moli.

Ti nesel skoz ogenj si svojo Gospó,
ti branil si sveto terdnjavo,
zapečatil vdano z lastno kervjo
junaškega vsmiljenja slavo.

Ti si padel za domovino serčno
ko junak na polju ljubavi;
naj sprejme te, vitez, Kraljica v nebo,
naj ovenča te v srečni višavi!

Adele Billitzer. — P. E. B.

Slovinci móljjo za domovino. Na dan sv. Antona Padovanskega so prišle procesije iz župnij: Breznica, Radovljica, Lesce, Bégunje, Leše, Ljubno, Mošnje in iz drugih krajev na Brezje k Mariji pomagaj. Procesije so se vdeležili tudi neketeri župani kaker brezniški, lešanski, mošenjski. Iz več ko deset župnij so prišli verniki na Brezje in očitno prosili za našega presvitlega cesarja, za domovino Avstrijo ter za srečno zmago. Ako je vsaki samo eno zdravamarijo zmolil, jih je bilo nad 1500 opravljenih, ki so gotovo genile našo nebeško Kraljico, da nas ne bo zapustila, temuč še dalje pomagala.

Vojak-tretjerednik piše: Po dolgem času sem bil zopet toliko srečen, da sem prejel svojega Gospoda in dobil vesoljno odvezo. Ne morem biti zadosti hvaležen za to milost. Zdaj, ko je za to tako redka prilika, gre človek rad eno uro ali pa še delj, da more biti pri sv. maši. Doma ima cerkev pred nosom, pa je tako mlačen. Iz sërca govorim, če pravim, da ne bom nobene prilike iti k sv. maši zamudil, ako mi Bog da srečno vernitev. Na bojnih poljanah ni vse slabo. Človek se zopet v ljubezni sreča sè svojim Bogom. Naj bi to versko vstajenje in prenovljenje tudi po vojski še ostalo. — Bog daj!

Ljubezen je iznajdljiva. Iz nemških tretjeredniških krogov je izišla lepa misel, naj bi tretji red vojake v fronti preskerbljeval s tečno nedeljsko dušno hrano, ki so je tako potrebni in večinoma tudi željni. In kako? Tisti, ki imajo serce in pero za to, naj bi napisali za posamezne nedelje za vojake primernih pridig. Tretji red naj bi jih pa nakupil ter teden za tjednom na fronto pošiljal. Kajne pametna misel?! Pervo se je že vresničilo. Badenski ljudski pisatelj Henrik Mor je že začel izdajati take pridige pod naslovom: „Glas domovine“. Za drugo bo poskerbel tretji red, kaker vedno, keder se je najj obrnilo. Mi kar lahko rečemo tem novim tiskanim vojnim kuratom: Srečno pot na bojišče in veliko vspeha!

V vojski spoznal tretji red. Neki voditelj tretjega reda je dobil z bojišča pismo neznanega vojaka sè sledečo vsebino: Na bojnem polju sem bral o tretjem redu, ki se mi je tako prikupil, da želim takoj vstopiti. Voditelj mu odgovori: kaker me prošnja veseli, ne morem vstreči, ker tretji red ni bratovščina, tedaj tudi vstop vanj ne tako enostaven ko v bratovščino. Ko dobiš dopust, te bom z veseljem sprejel. Dolžnost v molitvah je dvanajst oče-našev dnevno. Vojak odpiše: Z dopustom za enkrat ne bode nič; pa ko ga dobim, bom namero z veseljem spolnil. Dvanajst oče-našev vsaki dan zmolim in ne najdem v tem nikake težave. Na vsak način hočem zdaj poskerbeti za svoje zveličanje in ne šele na stara leta, ki so tako negotova, zdaj še posebno. Bog in Marija sta me doslej, rekel bi čudežno varovala, jaz se jima moram hvaležnega skazati. — Do tega spoznanja in sklepa ga je pripravilo branje tretjeredniških časopisov, s katerimi nemški tretji red zalaga svoje ude na bojnem polju. Tudi pametno.

Nazaj v Rim, nazaj v katoliško cerkev! Mej tem ko pri nas gotovi zgubljeni sinovi tišče iz očetove hiše, ker se jim pre-dobro godi, ter kričijo: „Proč od Rima!“, prihajajo drugi po dolgem boju v velikih žrtvah do sklepa: „Vzdignil se bom in pojdem nazaj v Rim, v katoliško cerkev, v hišo svojega očeta!“ Zlasti angleška cerkev vedno jasneje spoznava, da je zgubljena hčerka. Ali bo gdaj našla toliko poguma, da se bo v celoti skesano vernila k svoji materi, Bog ve. Veliko je že to, da anglikansko cerkveno časopisje javno in ne moteno piše, da zavisi bodočnost anglikanske cerkve od zblizanja z Rimom. Kako razvito mora biti to teženje proti Rimu, se vidi iz tega, ker se leto za letom tisoči po večini izobraženih anglikanov povračajo v naročje prave cerkve. Leta 1913 jih je prestopilo 7184, l. 1914 pa 9034. Od leta 1911—15 je bilo mej spreobrnjenci 76 anglikanskih duhovnikov. Od teh jih je 15 postalo katoliških duhovnikov. Če pomislimo, da leto za letom lepo število teh zgubljenih sinov bojuje hud boj, preden se odločijo za ta korak, se pač spodobi, da jim ga lajšamo z molitvijo!

Papežev poslanec na japonskem dvoru. Sv. oče Benedikt XV. so poslali svojega delegata (zastopnika) na filipinskih otokih prevz. g. naslovnega nadškofa Jožefa Petreljja s posebnim pismom na japonski dvor, da v njih imenu častita cesarju k njegovemu kronanju. Poslanec je bil v prestoljnem mestu slovesno sprejet. Še preden ga je cesar sprejel v avdijenci, mu je podelil dvoje visokih odlikovanj. Pri obedu je poslanik nazdravil cesarju v papeževem imenu, cesar pa papežu, kaker običajno. Zajemljivo je, kaj vse so japonski časopisi poročali o poslaniku. Mej drugim so pisali, da v petek ne je mesa, da je še mlad in neoženjen. Ko poganom jim seveda ni zameriti.

Kri marternikov — seme kristjanov. To staro kerščansko pravilo se po misijonskih krajih še zdaj vresničuje. Poročali smo že (glej št. 4), da je bil mej to vojsko v Fajumu (Egipet) vmorjen

mladi frančiškan P. Alojzij Polici. Morivca, dva razkoljna Kopta, sta bila na smert obsojena. Zdaj se nam pa poroča, da se je eden izmej njiju pred smertjo spreobernal. Ko ga je P. Demetrij Buraki z namenom ga spreoberniti obiskal, mu je ta sè spoštovanjem poljubil roko in ginjen rekel: Veliko dobrega ste mi frančiškani že storili in zdaj hočete še rešiti mojo dušo. Hvala vam! Z veseljem sem pripravljen ugoditi vaši želji! Zgodilo se je! Ko je bil desetega prosinca t. l. z nespreobernjenim tovarišem peljan na morišče, je kazal tako odkritoserčno kesanje, da je bil P. Demetrij, ki ga je spremljal, do solz ginjen. Časne smerti ga ni mogel rešiti, pač pa je poskerbel, da se mu je spolnila zadnja želja, da bi ga ne pokopali sè zakerknjenim tovarišem, ampak na katoliškem pokopališču. Frančiškani so ga pokopali na kraju njegove kervave žrtve. To je kerščansko frančiškansko maščevanje.

Kako se je otrok pred bombami zavaroval. Šestletna A. je imela oslovski kašelj, ko je priplulo nad nemško mesto M. sovražno zračno brodovje. Strašen pok verženih bomb je njene domače tako zmedel, da so pozabili na njo, ko so hiteli v varniša zavetja. Seveda kaker hitro so malo k sebi prišli, so bili zopet pri njeni posteljici. Ali si se kaj bala, jo vprašajo prestrašeni? Nič, odgovori mala, čemu neki? Ko sem slišala te muhe brenčati, sem hitro molila in si pokoro naložila. Kaj si molila? Presv. Serce Jezusovo, na Te zaupam. In kako pokoro si si naložila? Sladkor, ki sem ga že v ustih imela, sem ven vzela, ga na krožnik položila s terdnim sklepom, da se ga ne bom doteknila, dokler bodo te muhe nad mano brénčale. — To je križarska vojska za otroke!

Preprečena anarhistovska namera. Konec sečana tega leta je bilo v Čikagi (Amerika) ustoličenje novega nadškofa. Okoli 200 gostov je bilo povabljenih. Anarhisti so mislili, zdaj je prilika, da plačamo svojim dednim sovražnikom s procenti. Zastrupili so pripravljene jedi. K sreči so pravočasno prišli na to. Le en škof je malo obolel, drugi cerkveni knezi in ostali gostje so se srečno rešili nevarnosti. Gdo jim je nastavljal smertonosno past in gdo jih je obvaroval, da se niso vjeli vanjo, poročilo ne pove.

Otroci naj molijo za mir! To je želja in naročilo našega sv. očeta Benedikta XV. Dolgo časa že divja vojni vihar po Evropi. Narodi, ki jih je Kristusov namestnik tako ljubeznjivo vabil in opominjal k miroljubnosti in mejsebojni ljubezni, so še vedno razperti in kaker gluhi za očetovske besede. Pač, katoličani molijo, po njegovi volji in ž njegovimi besedami molijo za mir, ali dosedaj vsaj brez vidnega uspeha. Ali nas je mari Bog zapustil?! Ne, toda zadolženje človeških rodov je veliko in težko na tehtnici neskončno pravičnega Boga! Treba je stanovitne, ponižne in zapupne molitve, treba je zlasti molitve nedolžnih, čistih duš. Te misli so nagnile sv. očeta, da so za nedeljo dne 30. julija določili slovesno skupno sv. obhajilo vseh otrok katoliškega sveta v Evropi.

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo:

I. pokojni udje **tretjega reda**

1) skupščine svetotrojiške:

Bogojina: Ana Lovrenčič, Klara Merčinjak, Ivan Lovrenčič, Terezija Gyerenčič; Sv. Bolfenk v Slov. g.: Jakob Šalamun, Alojzij Kajzersberger, Elizabeta Kajzersberger; Sv. Rupert v Slov. g.: Ana Rojs (40 let v III. r.) Ivana Golob, Terezija Fras. (60 l. v III. r.), Sv. Benedikt v Slov. g.: Marija Diyjak (20 l. v III. r.), Ivana Zavrnik; Sv. Ana na Krempergu: Antonija Suman (27 l. v III. r.); Sv. Peter pri Radgoni: Anton Rožman, Terezija Sattler (mati preč. p. Angelja Sattler, kapucina v Wolfsbergu — 30 l. v III. r.); Sv. Andraž v Slov. g.: Jožef Vreča, Marija Slekovec; Sv. Jurij ob Ščavnici: Peter Rižnar (18 l. v III. r.), Terezija Fekonja (33 l. v III. r.), Martin Horvat, Alojzij Gregorec; Sv. Anton v Slov. g.: Genovefa Zorman (42 l. v III. r.); Belatinci: Marija Krčmar; Kapela: Alojzij Rihtarič (19 l. v III. r.); Sv. Trojica v Slov. G.: Neža Kuhovec (17 l. v III. r.); Sv. Križ pri Ljutomeru: Franc Geršak; Sv. Urban pri Ptuj: Ana Potrč (20 l. v III. r.).

2) skupščine celjske:

Celje: Jurij (Franč.) Ludvik, Mica (Liza) Škrobl, Frančiška (Klara) Rupan, Urša (Ana) Filipšek; Pónikva: Anton (Jožef) Ipšek, Katarina (Gabrijela) Vovk; Št. Rupen: Martin (Franč.) Borovšak, Martin Fabjan († v vojski); Št. Vid (Planina): Miha (Elizejar) Pajk, Lucija (Ana) Jazbinšek; Kostričnica: Anton (Metod) Kitak, Treza (Marija) Zajko; Teharje: Jožefa (Angela) Černe; Dramlje: Jurij Aužnar, Mica (Ana) Slemenšek; Zibika: Valentin (Izidor) Čokl; Galicija: Janez (Franč.) Teržan; Nova cerkev: Jožef (Anton) Golob, Jožef (Franč.) Kužman; Vitanje: Marjeta (Ana) Lužnik; Št. Jurij: Mica (Ana) Zimšek, Marija (Ana) Samec; Griže: Treza (Marija) Pišek.

3) skupščine goriške:

Kanal: Marjeta Makarovič (vmrla ko begunka na Češkem 7. februarja t. l.), Gorica: Ivanka Kovačič, odbornica.

6) skupščine ljubljanske:

Marija Ažbe, Jera Lipovšek, Uršula Svetek, Ana Šinkovec, Marija Zihlerlj, Marijana Rogelj (v III. r. 43 let), Marija Bravne iz Gor. Šiške, Marjeta Murn iz D. M. v Polju, Frančiška Vehovec, zaupnica v dež. bolnišnici, ki je bila 55 let v tretjem redu (sprejeta v Kamniku 1861).

5) skupščine kamniške:

Kamnik: pč. g. Janez (Franč.) Narobe, župnik v pokoju, Neža (Antonija) Polda, Marija (Antonija) Grdavič; Vodice: pč. g. Janez (Anton) Teran, župnik v pok. v Šinkovem Turnu; Komenda: Marija (Marjeta Kort.) Jenko, Marijana (Katarina) Sadar.

II. pokojni udje **armade sv. Križa:**

Ivana Odar iz Nemskega Rovta v Bohinju (23 let v tretjem redu in 20 l. ud armade sv. Križa), stanovitno do smrti je spolnjevala vodo III. r. in stanovske dolžnosti. Antonija Čuješ, tretjerednica iz Ljutomer.

Dalje se priporočajo v molitev: A. M. v dušnih zadevah. Neka oseba se goreče priporoča za stanovitnost, poterpežljivost, zdravje in srečno zadnjo uro, druga za darove sv. Duha. U. B. priporoča svojega dobrega gospoda, ki je poterjen k vojakom, da bi ga ljubi Bog na priprošnje svetogorske M. B. obvaroval vsake nesreče in ga kmalu vernil zdravega verli družini.

Zahvala za vslišano molitev.

Zahvala na čast sv. Frančiška in sv. Antona za vslišano prošnjo v neki važni zadevi. — A. R. — Oseba iz Št. Jurija ob Taboru se zahvaljuje sv. Antonu Padov., sv. Jožefu, Materi božji in presv. Sercu Jezusovemu za ljubo zdravje; druga oseba se zahvaljuje presvetemu Sercu Jezusovemu, preč. Sercu Marijinemu ter sv. Antonu Pad. za vslišano prošnjo. — H. Č. —

Darovi.

Armada sv. Križa. — Miloščina udov (armade sv. Križa) za Sv. Deželo v juniju: družina Hrastar, Ljubljana: 2 kroni; Frančiška Marolt iz Ljubljane: 2 kroni; Marija Rode, Rodica pri Domžalah: 30 kron; Uršula Hrovat, Ledeča vas: 15 kron 20 vin.; Alojzija Čuješ, Ljutomer: 110 kron; Alojzij Esih, Loka pri Zid. mostu: 15 kron 9 v.; neimenovan iz Ljubljane: 5 kron; posamezni: 6 kron. — Došlo v Kamnik: Martin Triler, Stari Dvor pri Škofji Loki: 4 krone, Elizab. Smolnikar, Kamnik: 2 kroni.

Za kitajski misijon je došlo k nam v Kamnik nadalje: Frančiška Kačičnik, tretjerednica v Brežicah: 20 kron za kitajsko deklico, ki naj se kersti na ime Frančiška.

Za afrikanski misijon (Družba sv. Petra Klaverja): Marija Trojanšek, Mekinje pri Kamniku: 2 kroni.

Za Marijino mašno družbo: Marija Trojanšek, Mekinje: 3 krone.

Popravek. Na str. 224. zadnjega zvezka ima stati: (mej pokojnimi III. r.): Mengeš: M. E. Kos iz Rodice. V rubriki »Za kitajski misijon«: Jera Bevc, tretjerednica v Brežicah.

Iz skupščine goriške na Kostanjevici:

Odbornica Neža Kovačič, ki stanuje na Dunaju VIII. Laudon-gasse 43/14, piše, da so ondi tri tretjerednice iz Gorice, namreč: Katarina Birsa, Marija Brešan in Katarina Glešič. Vse tri pristopajo vsak dan k svetemu obhajilu, zadnja ima češkega spovednika, ker je od slovenskega preveč oddaljena. — Odbornica Ivanka Kovačič je po dolgi hudi bolezni umerla v Ševljah v selški župniji nad Škofjo Loko. Priporočamo njo ter vse žive in mertve tretjerednike naše skupščine v molitev!

P. V. K.